

Womhaj Bóh!

Číslo 19.
7. meje.

Četnik 9.
1899.

Šerhike njeđzelke kopjenka.

Wudawaju. šo kóždu šobotu w Šsmolerjez knihiczišcežerni w Budyščinje a šu tam dostač ša šchtwórtlětnu pšchedplatu 40 np.

Mo g a t e.

Lut. 11, 9.

Proščeže a wam budže date.

Šchtóž móže šo wšchón š wutrobu k Bohu modlicž, tajkemu čłowjekej je, jako měl we šwojej ruzy klucž do njebeš, šo móhl šebi š nim tu Božu komorku wottamknyč, w kotrejž ma Bóh šwoje krašne dary a dobroty šahowane. Ale jenicžki tajki móže šo se wšchej wutrobu k Bohu modlicž, kiž ma do njeho žiwu wěru. Tajkule šwoju wěru pať šebi čłowjek š kóždej šwojej noweje modlitwu š nowa pošylni. To tebi njeje do wole date, hacž šo šechzešch modlicž abo niz, ně, Bóh je kóždemu pšchikafal, šo dyrbi šo k njemu modlicž. Ty pať dyrbišch šebi wšcho wot njeho wuprošnyč, šchtóž ša šwoje šeziwjenje potrebašch, ale wuprošch šebi wšcho to wot njeho š džeczazym dowěrjenjom.

Našch luby šbóžnik pať naš tež wšchěch napomina, šo dyrbjeli šo modlicž. Wón nam praji: „Proščeže a wam budže date.“ Š tym chze či wón tole na wutrobu položicž: „Luby, ty wěsch, šo šym ja š njebeš na tónla šwět pšchichol, šo móhl waš powuczič a waš wšchěch do šbóžnošče dowješč. Dokelšch mam waš wšchěch š wutrobu lubo, a šo ša wašche čašne a wěčne šbože štaram, wěm wjele lepje, dyž liwy wšchitzy šami, šchtóž je wam wužitne, nušne a trěbne. Duž wšmicže šebi wšchitzy wšcho do wutroby, šchtóž wam praju a šam: Modlcže šo k Bohu, nješhomdžče ženje žadny džěn to činicž. Mój Wótž pať

chze waš š wutrobu rady wušlyšhecž, jeli wy pšchindžecze jeho wo něčžo prošnyč.

Šsy šo hdy pšchecžiwu Bohu a jeho šwjatym kašnjam pšcheshol, pšchindžech pať ponižny, pošutny, wěrjazny se šwojej nutrneje modlitwu k njemu, tehdy šo twoja dušcha, kiž bě šo wot Boha šdalika, š nowa š nim šjenoczi, wón pať š njej.

Tať hušto, kaž šo k Bohu pomodlišch, wuprajíšch se wšchěm twojim modlenjom: Ja wěm, šo nam Bóh wšchě našche dary a kubla dawa, duž šebi je wot njeho wuprošchu; wón je tón najmudrišchi, najšylnišchi, je našcha šhowanka, našch najlepšchi wupomhať, našch jenicžki wušbožer ša našchu dušchu. Tu čzešč, kažkaž Bohu šamemu šluscha, chzu ja jemu dacž, duž pšchindu k njemu kaž džecžo k šwojemu nanej a prošchu jeho, šo nochzyl mi po mojej šašlužbje dacž, ale po šwojej dobročiwosčzi, dokelž ja žane prawo nimam, šebi něščto wot njeho žadacž.

Šchtóž šo š tajkej myšlu k Bohu modli, tajki jeho podarmo njeprošny. Kaž ma dobry nan woczi, wušchi a wutrobu ša wšchě proštwy šwojeho džěščza, tať ma twój Bóh tež ša tebe woczi, wušchi a wutrobu wotewrjenu. Š njemu nimašch žadny daloki pucž, kaž něchtónžkuliz nje wěriwy šebi myšli abo wupraji. Bóh njeje žadny Bóh, kiž by šo wo šwoje džeczi nještaral, wón tež nihdy ženje tať nječžini, kaž něchtónžkuliz wošebny, kiž šwoje durje šawrje, hdyž wohlada, šo něchtó š proštwu k njemu čehnje. Ně, Bóh ma šwoje durje ša tebe špochi šwotewrjane. Něchtónžkuliz či praji, hdyž k njemu š proštwu pšchinděsch:

„Nětle khwile nimam, ale mam waznische wězy wuczinič.“
Talle Bóh s tobu nječzini. Wón tebe se swojimi słowami
nješebje, ale čzi swoje dary wudari. Duž modl šo
k njemu: Mało šo modlišch, a s tym mało dostanješch.

Luby Anježe Božo! Twój luby Syn je nam prajil,
šo šmemy khrobli k tebi pschincz a šo tebi bližic. Duž
šo tež tebi bližimy, dokelž je naš wón na to pokasał a prošymy
če, šo chyzł nam, kiž my do jeho sašlužby wěrimy a šo
na nju spusčezamy, twojeho šwjateho Ducha dacž, šo
móhl naš tón wuřwječicž, wuczijicž. Nadať nam
s hnadu, šchtož je nam sa tutón čzaš a junu sa wěcznoscz
trěbne. Šamjen.

Štať hospodarimy derje?

Pscheczelnje słowo wschittim hospodarjam a hospořam.

„Subjene čzašy“ tať škorža pschetupzy, a šastojnik praji:
„Moje dořhody šu pscheniste“, a fabrikški dželaczer a roboczan
škoržitaj: „Štať móžu pschi teje mřdže se wschittimi mojimi džeczimi
pschecicž?“ Dženšnišchi džei šo wjazzy škorži, hacž hdy přjedy.
Ale s wotkal to pschińdže? Šyle wěcže tež s teho, šo ludžo
najjednorishe domjaze počzinki wjazzy tať nješnaja a
tať nječaja kaž přjedy. Šdy bychu hospodarjo a hospořy ro-
řumili lěpje hospodaricž — to je derje rořmyšleny nahlad wschit-
kich ludowych pscheczelow — potom njeby telko nuřy a hubjenstwa
na šwěcže bylo. Duž pschijimajče, kiž wy to pscheczelnje słowo
čzitače, pscheczelnje. „Přuhujče wschitto a to najlěpšche wob-
řhowajče!“ Wěcže wazne s waschim šemškim hospodarjenjom,
pschetož wo tym budžecže Bohu we wěcznosczzi samolwjenje dawacz
dyrbjeć.

Přeni hospodařski počzink, kotryž dyrbi nam wuřwalicž a
k řhutnemu wopominanju poručicž, je jednore waschnje. Ma
to praschenje, hdyž dyrbimy šapoczecž, šo bychmy strowishe wob-
řtejnosczže dostali? ja praju: s jednorym waschnjom.

Nawučzi šo čzłowjek bórny, ale wotwuczicž je čzežko. Wořebje
we wulkich městach, ale tež na kraju šo to štawa, šo, hdyž řuřod
hořcziny dawa, wokoło puczuje a řebje a tych řwojich wořebnje
wobleka, šo drubi sa nim njemóže, tola pať sa nim čzini. Šje-
nješy njedobahnu, duž šo počzjuje, wón čže wulkotnje wustupowacz;
wón čže wyřoko won a tola je řranjenym řwědomjom. Psched
woczemi řwěta drje šo wón hodžinu bljščezi, ale řrudny je řonz.
Šelko pschetupzow bankrot čzini, řelko burow dwór řhubi! To
wot teho pschińdže, šo na řkothym jednorym waschnju pobrachuje,
kotrež šo wuřwalicž njemóže.

Šola někotreho mandželškeho pora šo hordoscz, kiž sa wyřofim
šteji, hižo s řwařnej drařtu, s řwařnej hořcziny šapocznje, woni
čzedža šo pokasacz. Ale štaroscz, kiž potom pschińdže, njeměť, kiž
nastanje, hdyž řona šo sa domjaze nještara, a muž podarmo psche-
cziwu temu řeczi, abo hdyž je řona řwědomliwa a muž lořfo-
myřlny, šo psched ludžimi rad njepořasaja. Abó jedny dom je
šo džebacz, dwazyczi lět řpokojnje a řměrom twarił, woni řu temu
řlowu wěřili: „Šdyž wy řiwnoscz a drařtu macže, dha budžče
řpokojom.“ Duž šo tón por na dobo da řapschimnyč wot teho
řadanja, šo bychu bohaczi byli a dobre wuřiwacz čzylil a řkonežnje
nashonja k řrudobje wutrobny to řlowo japořchtoła řawoła: Řiž
čzedža šo wobohaczič, padnu do řpyřowanja a do řycže, kiž čzlo-
wjekow do řkaženja a řatamanřtwa pomurja.

S tym řwiřuje drubi domjazy počzink: řlutniwoscz. Tamny
muž je čzicže prawje měť, kotryž řwojemu pscheczinjazemu psche-
czelaj na jeho prajenje: „Alch šchto, řjenješy řu njerjad!“ napsche-
cziwil: „Šaj, ale njerjad nješku řane řjenješy.“ Hacž je wjele
abó mało abó jara mało, na čzimž mařch w mladosczzi a pořdžijcho
rořkafowacz, je tola wazne, šo ty to prawje nawuřnješch a tež jow
řwěřnoscz w mařym pokajješch, řjes kotrež šo ničšo njeradži.
Pscheczinjjenje, tež hdyž řhu bohateho nana to čzini, je njeprawo.
Šchtož ma wjele, tón nješisheje pschibřuschnosczže nima, lutowacz,
hacž tón, kiž ma mało. Šako řěšche Bjedriř Wylem III. řruřki
hiřčče džebaczlětny hólz, pschijnješy řahrodniřki na januarřkim dnju
řorbil je řrařymi wiřchnjami. Přnyž čzysche je řupicž a praschesche
řo, šchto placz. „Řjecž toleť“ řěšche wotmolwjenje. Duž šo
hólz rořřudženy wotwobroczi a praji: „Šorřka wiřchnjom pjeć
toleť? Přjecž s nimi; ja je njerodžu.“ Tón řamy Bjedriř

Wylem III. pať řkyschesche jako hólz, wo řhudym mužu, kiž řěšche
20 toleť dla we wulkej nuřy; duž šo wón praschesche, řchto je
w jeho pokladny a jako wón řkyschesche, šo je hiřčče 50 toleť
w nej. wón řhudom pschikasa temu řhudemu 20 wot nich dacž.
Šlejče, to řěka lutowacz w mařym a dawacz we wulkim,
lutowacz řam na řebi a woprowacz na druhich.

Šakon sa řlutniwoscz da šo do řkóřkeho řendželřkeho prawidła
řestajecz: 100 puntow (jedny punt = 20 řh.) dořhodow, 99 pun-
tow a 19 řchillingow wudawřow — dobre hořpodarjenje. 100 pun-
tow dořhodow, 100 puntow a 1 řchilling wudawřow — hubjene
hořpodarjenje. Šow leži rořdžel mjes porjadom a njeporjadom,
mjes řlutniwosczu a pscheczinjjenjom w 2 řchillingomaj (= 2 řh.).
Al tola je wulki rořdžel. Pschetož jedny šo naprawi po tym,
řchtož ma, a drubi niž. Tón jedny je něšchto na boť polořil,
nuřny řjenješť sa hubjenřsche čzařny, a tón drubi je dořly nacžinił,
kiž šo kaž ničšo drube na řwěcže pschijřporja.

Šchtož s čzařom njenawuřuje teho parowacz, řchtož psches
řwoje mořy dže, tón řměje to w řiwjenju řě wotřofucžicž. Dořly
čzinič — to čzini čzłowjeka nješwobodneho, njeměřneho a řadny,
kiž dořly čzini, njemě, hdyž budže hiřčče čžerjeny, hdyž je junřocž
řapoczal. Duž nawuřče sa řebje, niž wjazzy řřebacz, hacž to po
wobřtořnosczach móžecže, pschijnješče wudawřki sa wasche potřebnosczže
do pschesjenosczže s waschimi dořhodami. Ma to řebi pschede wschěm
myřleče, wy mlodži mandželřy! Wasche wudawřki šo njepo-
mješřchuja, ale šo s lětami powjetřchuja, pschi čzimž je w řnadnych
wobřteřnosczach njemóžno, řchtož je šo wjazzy pschetřebalo, řařo
wurunacz. Duž dyrbicže řebi wschitto wot řpoczatka prawje roř-
dželicž. Al řenje nješmě šo pschichod s woczow puřcheczič, dokelž
je móžno, šo řhorosczže a drube wupady w dořhodach pschińdu.
My njedyrbimy šo řtaracz kaž pohanj, derje pať dyrbimy džiwacz
na pschichodne čzařny. Šať nalořče šo w mlodych lětach sa řtare
lěta! Wořebje pať ma šo mužam radžicž, šo řwojim řonom
měřacznje abó dželaczerjo řdženiřy, abó řastojnyřy, hdyž řwoju
mřdu dořtanu, něšchto wěřte sa hořpodarřtvo pořtaja, řchtož se
řamořenjom, dořhodami a mřdu muža w prawym řwiřowanju řteji,
tať tež měřacznje abó lětnje něšchto wěřte sa drařtu sa řonu a
džeczi. Šdžez šo to wěcže pořtaji, šo, kaž je to s nashonjenja
řnate, s tym niž jenož njelicžene řě řlowa, porořki a řanjenja řa-
lutuja, ale tež řona wjele bóle k wěřtemu rořhladej a k nuřnej
řamostatnosczzi dońdže, wona šo řkerje nawučzi hořpodaricž, ma
wjazzy wjeřela na domjazyřny džele a wjazzy myřle k lutowanju,
hacž hdyž šo jej řjenješy wot muža sa řoždy wořebity wudawř
pschilicža.

(Štónčjenje.)

Pschecziwnyř nascheho řbožnika w nowym řestamencze.

(Wořaczowanje.)

Ša tych druhich nješěšche wójna jenož wojowanje sa řwobod-
noscz wótřneho kraja, ale wjele bóle sa řahowanje Wořeho řakonja.
Šdžez tole dořpichu, řěchu řpokojeni; tehodla tež šo na pořdžijchich
wojowanjach pschecziwu Šyřřkim wjazzy njewobdželichu.

Woni šo próřowachu, wschitto pohanske waschnje, kiž řěšche
řo pod řnejřřtwom Šyřřkich do luda řažrało, řanicžicž a ludowe
řiwjenje řařo pod řnejřřtwom řakonja řtacijč.

Šo sa tym se wřchej řhutnosczu řtejachu, widžimy s jeneho
podawřa s čzařa Mařkabeřřkich. Šako buchū mjenuřyř něhdy na
řabbacže wot řyřřkich wojatow pschěřlapnjeni, řo brónjom njedóřknychu,
šo njebychu řwjaty džei wotřwječili, ale dachu šo řjes wobaranja
hacž do pořledneho muža řabicž. Šať wumřje na řyřaz muži
w pořřušnosczzi pschecziwu 3. řasni.

Ma jich řtronje řtejachu wořebje piřmatuwčeni. — Tola pola
wschittkich řwoje nahladny pscheczijščecž njemóžachu. Řunje mjes
řdželanymi řěšche jich wjele, kiž wo řařkim wiřanju na řaryřm ničšo
wjedžicž nochžychu, kiž nawopať na to dželachu, šo by šo řidowřki
lud druhim bližil a s nimi wobřhadžal, šo by w řdželanosczzi
a powřchittkownym pořaczowanju porņjo nim nasad njewořtal.

Šastupjerjo tuteje řebi napschecziwneju nahladow přeni řas
pod řralom Šyřřzanom I. něhdy 100 lět do řřh. jako dwě dželenej
řtronje wustupichu; hižo tehdy mjenuja šo řariřejřyř a řaddužejřyř.

Duž móže šo nastacže tuteju řtronow něhdy lěta 150 do
Řhryřtuřa polořicž.

W tutym čzařu řěchu w řraēlu řři řwjasřki:
řariřejřyř, řaddužejřyř a piřmatuwčeni.

II. Sich mjena.

Farisejszy mjenowachu so tak jako czi wodźeleni. Sich mjeno pschindze wot hebrejskeho słowa „parasch“, kiž rěka: wotdźelic. Woni chzychu so i tutym mjenom jako czi wot wschědneho luda wotdźeleni wojnamjenic. Woni myslachu hebi, so dla swojeje wjetšceje hōdnoscje a dokonjanoscje psched druhimi wošebje tute mjeno sažluža.

Mjeno „Sadduzejszy“ je njesnateho šempschindzenja a nje-mōže so tehodla prawje wuložic. Najsterje je nastalo i mjena „Zadok“. Tutón Zadok bēšche w časju krala Davida i wyschšchim mēšchnikom. W jeho swōjbje wosta tutón hamt hač do kónza israelskeho kralestwa.

Pišmawuczeni mjenuja so w starym testamencze „Saferim“ to je: pišarjo. Woni mjenowachu so tak, dofelž bēšche jich naj-wažnišce dźelo to, so knihi stareho testamenta wotpišowachu. W nowym testamencze mjenuja so woni pišmawuczeni.

III. Rosdžele we wuczbje Farisejskich a Sadduzejskich.

Sako bu japoschtol Pawol w Jerusaleme psched wyšoku radu postajeny, kotruž bēchu Romszy šhromadžili, so bychu i wēstoscju šhonili, hač je wón winowaty abo niz, so wón šakitowasche. Dofelž wón jako prjedawšchi farisejski rosdžele we wuczbje farisejskich a sadduzejskich derje snaje, wón tute i temu wužiye, pschesjenošcž mjes farisejskimi a sadduzejskimi šajncž. Tehodla wón rjety: „Šym farisejski a farisejskeho šyn a šym wobštorženy, dofelž wěrju do horjestacza morwych.“

Šnydom potasa so wuspěch tutych słowow. Wyšoka rada dźeli so do dweju stronow. Farisejszy so na Pawolym bofu, pschetož woni runje kaž wón wěrjachu do horjestacza morwych, do jandželow a duchow, i jenyj słowom do njewidomneho šwěta a nješmjerťnosče duchow. Duž wužudžichu, so je Pawol njewinowaty, hdyž wudała, so je so jemu jandžel šjewil. Šap. 23, 8. 9.

Temu napschecžimo wuczachu Sadduzejszy, so njeje horjestawanje morwych, tež přejachu byče jandželow a duchow a žiwjenje duchow po šmjerczi.

Š tuteho so tež rošjašni, so Sadduzejszy temu knješej mało napschecžimo dźelachu, tola pak i dobom frucze wustupachu, hdyž so wo horjestanjenym předomasche.

Sako Pětr a Šan po šahojenju šhromeho wušnajetaj, so štaj to w šhryštušowym mjenje dokonjaloj a jako dale temu ludej jich winu ale tež jenički pučž i wuczenju wěrj do teho horjestanjeneho psched woczi štajiščtaj, šbēhnychu so i dobom sadduzejszy a jich pschwišarjo we wyšokaj radže, a wobšamknjachu, so ma so tajke předomanje a tež czi předomarjo podtkōcžic. Woni so i tym nješpokojachu, so tajke předomanje šakasachu, kiž bē jim i pohorškom, nē, woni kladžechu ružy na Pětra a Šana a jeju šajachu.

Jenož juntrōcž sadduzejszy temu knješej napschecžimo štupja. Šda so, jako njebychu wot tuteho muža, kotrehož mējachu ja pišmawuczeneho, wjele wocžatowali. Woni mējachu jeho ja mudracžka. Duž chzychu hebi i nim žort cžinicž, a jeho mudrosčž wušmēšchicž. Š dobom chzychu hebi swoju njewērnu do horjestawanja a njemōžnosčž teho šameho potasacž na wumyšlenym powjedancžku. Tež chzychu na tutej bajzy rošjašnicž, so so wēra do horjestawanja se šakonjom šjenocžicž njeda. Woni šami chzychu so psches to jako czi mudrišchi wupofasacž, kiž i dobrym prawom do horjestacza njewērja.

Woni powjedachu temu knješej powjedancžko wot žōnškeje, kiž bēšche šydom mužow mēla a woprašachu so jeho, komu budže pschi horjestawanju pschibšluschecž, dofelž mōže jenož jeneho muža mēcž. Woni wēšče myslachu, so bychu i tym teho knješa šažlapali. Tola bōrny šhonjachu, so mējachu se šylnišchim cžinicž. Šōn knjes jich žort šahanibi a jich powuczi, so je jich nahlad wo tamnym žiwjenju, dofelž jo hebi tutemu podomne myslachu, dospolnje bludny. (Potracžowanje.)

„Wjecženje“ njewólnika.

W tych časach, jako hišče njewólništvo kēžejšce, bēšche w dalokaj Afrizy bohaty Šendželczan žiwy, kiž mējesche daloke štrony plōdnych rolow a hebi na nich wjazy stow njewólnikow džeržesche, kotrychž i nješmilnej šurowoscju křjudowasche.

Wošebje mējesche mlody cžlowjek cžerpjecž, kotrehož bēšche hebi ja šlužobnika wušwolil. Wot naroda šurowž, mējesche wón šwoje wješele nad tym, wboheho cžlowjeka se wschitkimi mōžnymi šurowoscžemi cžwilowacž, a dofelž bēšche wón lēnik, tola pak nē-

tajke rošwješelenje po šwojim šmyšlenju pptašce, dyrbjesche jemu šlužobnik, kotrehož mējesche pscheco wokoło šebje, i tajkemu šabawjenju šlužicž. Najwjetšce bēšche jemu wješele, hdyž so jemu sechzysche, i kožanym šichudom wo šhribjet bicž a i dživnej radoscju hebi potom křwame blaki wobhladowasche a so wōtšje šmējesche, hdy by so woblicžo cžwilowaneho i boloscju pschecžahačo. Ša-šocžicž wōn nješmēdžesche, to bēšche jemu najkřucžišcho šakasane a jako bēšche to w špocžatku cžinił, bēšche dwōjzy telko pukow dostal. Š hdyž bēšche potom prawje křjudowany, dyrbjesche so pokřaknyčž a knješej i džakej ja pschescžehanje cžrije kōšchicž.

Š šajkimi cžuczemi wōn to cžinjeschce, mōžesch hebi myšlicž; pschetož tež niški a njesdželanj ma cžlowjzy cžujazu wutrobu a šacžuje poniženje wulkeho dwōjzy cžezko.

Tajke wēzy wōšpjetowachu so wschědnje, bjes teho so by nje-wólnik i temu nēšajšce pschicžiny dal, pschetož wōn bēšche wot wutroby dobrocžiny, pošluschny a ponižny.

Ša nēšotre lēta hebi Šendželczan druheho njewólnika kupi, kotrehož na mēsto šwojeho dotalnego šlužobnika štaji. Šemu chzysche so po druhej hrajzy a tak bu dotalny druhemu knješej pschedaty, hdyž bē tež se šlužobnikom.

Šow bēšche do dobrych rukow pschišchoł. Šow knjes i nim kaž se wschitkimi njewólnikami pschecželnje wobšhadžowasche, so bēšche wōn wschōn šbožowny. Ša to wišasche tež na šwojim knjesu i žylej wutrobu a wopofasowasche tajku pschwišnosčž a šwērnosčž, so so jeho knjes wulzy dživasche.

Šle kaž druhdy w žiwjenju pschindže, so ludžo hižo na šwēcze ja šwoje škōcže šažluženu mšdu dostanu, tak tež jow. Šako bēšche mēra šuroweho Šendželczana polna psched Bohom a cžlowjekami, na njeho prawe šhōstanje pschindže. Šeho njewólnizy wot hidženja napjelnjeni, so pschecžimo njemu šbēhnychu, šanicžichu jeho krajiny a špalichu, hdyž bēchu jeho šputali a won donjegli, tež jeho dom. W šwojim wješelu pak woni jeho došcž kēžbu njemējachu; duž mējesche škladnosčž cžeknyčž.

Šjazy dnjow w dživini wokoło bludžesche, hač towaštwu njewólniškich wšowarjow do rukow padže, kōškiž mējachu jeho ja witane rubjenstwo a jeho mjes pschedajomnymi njewólnikami štajichu. Š nimi bu na wiki wjedženy a na pschedacže štajeny.

Šētko so dživnje trjehi, so jeho jow jeho prjedawšchi šlužobnik, kiž bēšche šwojeho knješa tam pschewodžal, šašo wohlada. Šēdy bēšche jeho šejnal, duž šwojeho knješa, kiž njebēšche dla kupjenja njewólnikow, ale druhich wobštaranjow pschišchoł, na njeho kēžbliweho šcžini a nutrnje prošesche teho muža kupicž. Šnjes špōšna, so bēšche mlodenu cžlowjkej wjele na dopjelnjenju jeho přōštwy ležane, šnano bēšche jeho nan abo wuj, a jeho ja tunje pjenjesh kupi.

Šotom so jeho knjes prašesche, cžeho dla je so runje ja teho muža tak šajimowal? Duž dobrocžiny cžlowjek wschitko powjedasche a pschistaji, so njeje to widžecž mōhl, so jeho prjedawšchi knjes do štych rukow pschindže, pschetož wōn ma pscheco hišče pschwišliwoscž i njemu, dofelž je jeho knjes byl. Š potom, praji wōn dale, chzych ja tež moju džakownoscž i njemu wopofasacž, pschetož ja buch psches njeho, hdyž mje tehdom tebi pscheda, tajki šbožowny.

Ššchi tym psched šwojim knjesom na kolena padže, wōšchimny jeho kolena a macžesche je se šylšami šnutoscž a džakownoscže.

To bēšche jeneho njewēdomneho njewólnika „wjecženje“. Ša nim mōhl hebi nēšotryžkuliz dobrny pschiklad wšacž.

Šichelake i bliska a i daloka.

— Šhwacžanska žyrkej šwojemu dokonjenju napschecžimo hlada. Šapocžatk junija so žyrkwinske přjōdšteještvo noweje wōšady wušwoli. Šaž šlyšchimy, je so ja noweho žyrkwinskeho wucžerja w nowej wōšadže knjes Šybał, kiž je tam nētk i druhim wucžerjom, postajil. Šowa žyrkej so šapocžatk oktobra pošwjeczi.

— Ššwjedžen šwonkowneho mišionstwa šmēje so lēška w juniju w Šufezach. Šwēcze šajimawe je šlyšecž, so je knjes bywšchi dwōrski předař Štōcker i Šarlina nēmske mišionste předomanje pschilubil. To budže nam jara wažne teho wyšokocžesčeneho wjele pruhowaneho a hušto došcž pschescžehaneho muža šlyšecž, kiž je twjerdže štejal we wschitkich bēdženjach a pschecžiwjenjach a je wōjowal ja našču drohu ewangelsku žyrkej. Šajwošebnišce šažšluby ma wōn wo Šarlinske mēšczanske mišionstwo, kotrež so ja to stara, te wulke cžrijōdy niškeho luda w tym wulkim mēšče škaženju wuškowacž.

Duž wěšće wschitzy rad do Butez pónidžemy a móžemy Buteczan-
skemu zyrkwinskemu prjódskstejerstwu jenož džakowni bycz, so je ho
sa teho wyškofowažneho předarja postarał. — Poželniťaj nascheho
šerbiskeho lutheriskeho knihowneho towarstwa staj ho nětko na pucž
nastajiloj, so byshtaj nasche šerbiske wožady pschelhodžiloj a dobre
natwarjaze knihi rospšchedaloj. Wonaj niz jenož k hobustawam
toworstwa pschindžetaj, ale tež do druhich domow a chzetaj tež
nowe hobustawy ja to wažne towarstwo dobycz, kotrež šebi wjazn
hacž 1 hr. lětneho pschinoschka wot hobustawa nježada a jemu sa
to rjane knihe podawa. Duž lubi Šerbja, hdyž poželniť k wam
pschindže, wuzijče tu sšladnosč a dajče ho jako hobustawy nascheho
šerbiskeho lutheriskeho knihowneho towarstwa sapisacž. K temu pak
wobhladajče šebi tež te rjane knihe, kotrež ho wam posšicža. Sa
šwětné wješeke a sabawy je pschezo pjenješ došč. Njedyrbjeli tež
pjenjšy mēčž šebi rjane natwarjaze knihe kupicž, so bysčezče
duchowonu žyrbu w domje mēli.

— Maleščanski nalutowarńja a wupožčeńja mēšesche sań-
dženu njedželu šwoju hłownu šhromadžisnu we Wjeliz hoščezěnu
w Maleščezach. Šwješelaze bēšche šlyšecž, so je polkadniza šako
dobry wunoščk w šandženy mēča, so móžesche ho hobustawam
5% dividendy sapisacž. Wažne ho pschemēńenje wustawkow šta.
Šacž dotal bēchu ho jenož jako hobustawy tajzy pschijecž móhli,
kotsiž w Maleščanskej abo w Budyšchinskej wožadže bydla. Dokelž
bēšche hobustawstwo s tym šhětro na šchodu rošwivanja polkadnizy
wobmješowane, a dokelž nimale nihtó s wotdželomneho džela
Maleščanskeje wožady, noweje Šhwacžanskeje wožady pschistupil
njeje, ho postaji, so móža wschitzy ho pschijecž, kotsiž 10 km kolo
wołolo Maleščez bydla. To ho počahuje na Borščisku, Šucz-
ńjanstu, Klufšchanstu a Wartku wožadu. Nadžijomnje ho Male-
ščanski nalutowarńja a wupožčeńja psches tole wobšamńenje
mnohich hobustawow šebi nadobudže a ho lěto a dale rošwiva
a k lēpschemu naschich ratarjom, sa kotrychž ho štara.

— Šakše konjistorstwo je pschifasalo, so by ho do powšchitkow-
neje zyrkwineje modlitwy tež proštwja sa nasche šódžstwo pschijala.
Duž budže ho wot nětko w zyrkwinej modlitwje šobu špēwacž:
„Wobarnuj němšku wojetřku mōž na morju a na kraju.“ Šhěžor-
stwowy šejm drje je w Barlinje šhromadženy, ale šhromadžanja
štu tak hubjenje wophtane, so mohł ho lēdy hdy někajki šakon,
hdy by ho wothłošowalo, pschijecž. Lēdy 60—80 šapóšłanzow je tam
s wjetřcha pschitomnych. K wothłošowanju pak dyrbi tam 199
bycz, dokelž je licžba šapóšłanzow žyľeho šhěžorstwoweho šejma
psches 390. Na čim pak tón njedostatk leži, kotryž dyrbi wēšho
ludē jara nješpodobny bycz, hdyž šwoje šastupještvo tak džēlacž
widži? Najwažnišcha pschicžina w tym leži, so šapóšłanzu na
šhěžorstwowym šejmje žanuch diatow t. r. žaneho šarunanja sa
žiwjenje a bydlenie w Barlinje njedostanu. Šak malo pak je
w tych wobštejnoscžach, so móža sa šwoje telto mēšazow w Bar-
linje živi bycz. Šozialdemolojo tam s wjetřcha štu, dokelž woni
je šwojeje towarštwoweje polkadnizy šapóšłanzam podpjeru placža.
Šušne a trēbne je, so by ho wyschnosč sa to štarała, so by ho
šejmškim šapóšłanzam pschichodnje tajke šarunanje placžilo, so bychu
šwoju winowatosč dopjelnicž móhli, kotruž štu šwojim wušwolerjam
winoječi.

— Šónž junija šako nasch lubowany šhěžor šwoje šwucžene
pucžowanje do polnóžneho morja nastupi. Šucžowanje nēhdže
4 njedžele traje.

— W tym mēšazu ho nětko wot šuda w Bariju roššudži,
hacž budže ho přeni wušud, kotryž je přjedawšcheho hejtmana
Drejšuka dla krajneje pscherady šapudžil, šbēhnyč. Najšterje ho
to štanje, dokelž je přeni šud nješprawy šudžil. Derje je, so ho
naležnosč, kotraž je franžowski lud tak dolho w napjatosčzi a nje-
wērje šdžeržala, ššoncžnje k šonzej domjedže.

Mēti žiwjenja,

s někotrych wošebnych špruchow šwjateho pišma wuwjedžene.

Šef. 1, 17.

Na kotrymž my mamy to wumoženje psches jeho krej, tych
hrēchow wodacže, po tym bohastwje jeho hnadu.

Wušlyš-li šebi, luba dušcha, so masch wumoženje na šebi
abo we šebi, a nješky ho Šesufa jako šufnju woblekla, tak, so
w Šesufu namakana nješky, dha štu šhebana. Na Šesufu mamy
my wumoženje psches jeho krej. Rospomn jenož to šlowečžo

prawje s jeho žylym wopšhijecžom. Na pschiklad ho rjeknje: Na
čłowjeku mam praweho nana; tak masch na Šesufu wumoženje.
Abu ho rjeknje: na tym polu mam ja tež džel; na tym kuble
mam dobru žiwnosč; tak masch tež na Šesufu wumoženje. Šchto
dha pak rēla wumoženje? To šlowo njepotrjeba wulkeho wopiš-
wanja abo wukladowanja. Šaposchtol Šawol pschistaji k tentu:
Wodacže hrēchow. Tu masch to s jeny m šlowom. Na Šesufu
masch, w jeho krwi abo psches jeho krej, wodacže hrēchow. Šhzesch
to pak hišcže lēpje wjedžecž, tak a čžeho dla, dha wopomn jenož,
šchto je ho štalo: Wón, Šesuf, je nasche hrēchi na šwojim čžele
šam woprowal na drjewje šchizja. Šlaj! Šesuf je tvoje hrēchi
šam na šwojim čžele mēl. 1. Šētr. 2, 24. 3, 18. Šaj, tebe
Bohu woprowal. Tak štu tvoje prawo wustal. Ty štu mšdu
tvojich hrēchow dostal. Ty štu w Šhryštufu a s Šhryštufom
morjeny po čžele, ale, šchtož je wumrjel, tón je wot hrēcha prawy
ščinjeny. Šsy pak ty hižo s Šhryštufom wumrjel, dha njedyrbišch
tajšesje džiwneje myšle bycz, a hišcže junu šam sa šebje wumrjecž
chzycž. Šeneho ššostnika tež wjazn hacž jedyn ras nješowbēšesjeja.
Šraj to jenož tvojeje wutrobje a tvojemu šwēdomnju. Šraj to
Wóššafej. Šraj to šatanej: Ša štu ras prawy čžinjeny, mi je
w Šhryštufu wodate a štu wušwobodženy. Šrēch, s kotrymž ho
čžwilujesch, je šobu na Šhryštufowym čžele woprowany. Šchto
pak je tvoja nješwēra? Šchto je tvoja nješwērnoscž, šchto tvoja
lohka myšl, šchto tvoja wotrocžlowiška bojošč, šchto nješpschecželstwo,
kiž ty hišcže we šebi a w tvojeje čželnej myšli phtujesch, šchto
tvoja hordosč, huēw, šošch, šawišč, hidženje, šžē, nješpošlyšnosč,
šalschnosč, potajne pschibóšstwo, lubosč k šebi šamemu, bojošč psched
ludžimi, wopokasanje čžłowjekam k lubosčzi, nješowštajne waschne,
dwēlowanje, pšcharštwu, wumyšlena Wóža šlužba, dobre škutki?
šchto je tvoja šla wutroba, a šchto w čžele bydli? šchto je korjeń,
štu mjo a plody wšcho šhromadže? Wēšch ty hišcže nēšchto wjazn,
powješ to pschezo šobu: wschitke šle myšle, šłowa a škutki; njeje
to wschitko hrēch? Njēch tež wschak je Šhryštuf tón hrēch wopro-
wal. O! jene šlowo. Wodacže hrēchow! Šchto praji tebi, jedyn
wušamńycž? Mēnišch nēhdže, so je jedyn šabny, haj, hdy by
Šhryštuf tajki čžłowjek, kaž ty, byl. Ale ledžbuj wschak: Wóšš bē
w Šhryštufu, a šjedna šwēt šam se šobu. Wón wschak je tola
wjedžal, šchto je jemu pschecžiwne. Š dokelž wono šjednanja po-
trjeba, wēč ty to jenož wutrobnje, kaž tudy šteji: Tebi štu tvoje
hrēchi wodate w Šesufu!

Sa šhoru a tyšchny.

Džēcžo praji šwojeje macžeri: „Ach, luba macži, čžeho dla je
Wóšš mojimaj kolenomaj ššhoricž dal, so s tymi druhimi hrajkacž nje-
móžu?“ Šako macž se šylšami platačž nješmōžesche, džēcžo šame
dale powjedasche: „Ach, ja wschak wēm, macži, čžeho dla to Wóšš
lubu Šnjes čžini. Wón šebi wēšče myšli, Šotka je pschedžiwja,
ja dyrbju ju radšcho šhoru ščžinicž, so by lēpje pošlychala. Šotom
džē móžu ju pschezo šako wuštwicž, hdyž chzu, w šžedym woko-
mińjenju.“ Tak podaj ho tež ty do tvojeje šrudoby a pomyšl
šebi: tón Šnjes čžje mje pošlyšchisšeho ščžinicž; pobožnišeho,
čžišchisšeho a ponižnišeho. Wón njēch čžini, kaž ho jemu špo-
doba, jeno so budu šbóžny. Šrosch jeho jenož wo šnutsšownu
mōž a ščžerpliwosč a nješpschēštan ho modlicž, doniž čže njeje
wušlyšchal. Wulki šchtoni s jeny rubńjenjom nješpadnje, a pola
šeršchto tež hnydom njedostanješch, šchtož šebi žadašch. Dyrbjeli
my pola škala tych škalow hnydom šadwēlowacž, hdyž wón nam
hnydm njeda, tak a šchto šebi žadamy? To by nješprawy bylo.
Wješ tym čžin kaž pežolki. Wone wuzyzaja s najššórkšich rōžow
mēd. Tak wučžehń tež ty s tvojeje šrudoby mēd domērjenja na
teho Šnjesa, šbóžneje nadžije na tvoje wēčžne herbštwu pola tych
šwjatych w šwētle, pschifhadžazeje pomožny na šemi, hdyž to wola
tvojeho Woha pschipušcžzi. „Kaž mój Wóšš čžje, tak ja do wscheho
šwolu.“ Šotom štu ty čžichi k Bohu, kotryž tebi pomha, a šbóžny
w tym Šnjesu.

Nēšchto k rošpominanju.

Šilny šopacž je pschezo šwētky.

* * *

Njemōžesch-li ničžo wulke čžinicž, čžin to najmjenšche se
šwērnoscžu.